

**MEMÒRIA D'ACTIVITATS
D'EDUALTER (EDUCACIÓ ALTERNATIVA)
ANY 2000**

INTRODUCCIÓ

L'Associació Edualter (Educació Alternativa) va ser creada l'any 1999, amb els objectius de sensibilitzar i contribuir a una tasca pedagògica activa per afavorir actituds solidàries i de compromís, promoure l'ús de les telecomunicacions i la informàtica entre persones i organitzacions que treballen per una educació alternativa fomentant la perspectiva de educació per a la pau, pel desenvolupament i la interculturalitat.

L'activitat central de l'associació és la dinamització, coordinació i gestió de la Xarxa Telemàtica de Recursos d'Educació per a la Pau, el Desenvolupament i la Interculturalitat (<http://www.edualter.org>), un projecte que té com a finalitat oferir informació i materials didàctics sobre aquests temes al professorat de primària i secundària, així com a totes aquelles persones que treballen en l'àmbit de l'educació no formal i la sensibilització des del món associatiu.

La Xarxa Telemàtica de Recursos d'Educació per a la Pau, el Desenvolupament i la Interculturalitat és un projecte que funciona des de l'any 1997. Durant els primers dos anys va ser impulsat per tres entitats: la Federació Comunicació per a la Cooperació, l'Associació Solidaritat per al Desenvolupament i la Pau (SODEPAU) i el Seminario de Educación para la Paz de la Asociación Pro-Derechos Humanos (SEDUPAZ-APDH), però a mesura que el servei es va anar consolidant, la complexitat de gestió i coordinació va fer necessària la creació d'una entitat autònoma que dugués a terme aquestes tasques.

Actualment la Xarxa Telemàtica d'Edualter compta amb un total de 83.794 visites, segons consta en el comptador de la pàgina principal, i amb una llista de subscriptors de 678 persones, a les quals enviem cada mes un missatge amb les novetats: nous materials didàctics, campanyes d'actualitat, etc.

ACTIVITATS REALITZADES

1) Ampliació i actualització de la Base de Bades de Publicacions

La base de dades de publicacions és una biblioteca virtual que ofereix informació sobre els materials publicats que tracten els temes de pau, drets humans, interculturalitat, desenvolupament, comerç just i consum responsable. Es fan una sèrie de recomanacions de materials a utilitzar per a cada edat o grup amb qui es vulgui treballar (educació formal, oci, sensibilització, etc.), amb una fitxa completa de cadascun, que inclou les dades tècniques: títol, autor, editorial, any, ciutat, idioma, nombre de pàgines, tipus de material -llibre, joc, vídeo...-, preu; i les dades de contingut: destinataris, descriptors, resum del contingut, índex i ubicació (en el cas dels materials que no es troben fàcilment a les llibreries, indiquem l'adreça i telèfon de contacte de l'entitat o centre de documentació on trobar-lo).

Els materials estan distribuïts en seccions, segons si són materials per treballar a l'aula o no, i segons el nivell d'interès de cada material. Així, tenim tres seccions: "referències bàsiques per treballar a l'aula", "altres referències d'interès per treballar a l'aula", i "referències per saber-ne més" (materials teòrics sobre el tema, però que no són d'aplicació directa a l'aula).

Al llarg d'aquests anys s'han anat introduït 142 referències bibliogràfiques a la base de dades, que compta en aquests moments amb 548 fitxes bibliogràfiques.

Actualment la base de dades proporciona materials sobre els temes següents:

- Educació intercultural
- Poble gitano
- Discriminació/racisme
- Migracions
- Materials per treballar amb les famílies
- Coneixement d'altres cultures i països
- Aprenentatge de llengües
- Literatura infantil i juvenil
- Educació per al desenvolupament
- Comerç just/consum responsable
- Educació en valors (en general)
- Educació per a la pau
- Educació per a la pau (en general)
- Drets humans
- Resolució de conflictes i mediació
- Diversos: autoestima, comunicació, dinàmica de grups, ...
- Literatura infantil i juvenil per la pau

2) Ampliació i actualització de la Secció de Materials Didàctics

Aquesta secció es va crear amb la intenció de facilitar la difusió d'una sèrie de materials que no eren de fàcil accés, bé perquè havien estat elaborats per associacions o ONGs que no en feien una difusió comercial, bé perquè estaven exhaurits. D'aquesta manera, els posàvem a disposició de tothom, a través d'internet, sempre amb el consentiment dels autors.

Al llarg de l'any s'han afegit 14 noves carpetes amb materials didàctics, de forma que actualment aquesta secció té un total de 46 carpetes amb els següents materials didàctics, ordenats en els eixos fonamentals que treballem:

Interculturalitat

1. Materials per a una acció educativa intercultural. Visquem la diversitat/Sodepau.
2. Experiències educatives. Fundació Bofill (Projecte Entrecultures)
3. Contes interculturals (amb activitats per a l'aula). VV.AA.
4. Un món de contes. CEIP Garcia Fossas d'Igualada, Programa d'Educació Compensatòria Baix Llobregat.
5. ¿Racismo en las Imágenes?. Sodepaz (Cuadernos África-América Latina).
6. Còmic Prou Racisme. Alfons Rial i Montse Abat
7. Sant Jordi Intercultural. Edualter
8. Nous hàbits comunicatius: Negació dels Conflictes, Confrontació, Intercanvis.
9. Els Estereotips Interculturals a la Publicitat.
10. Joc de Rol: "Dinàmica de Cubs".

Desenvolupament

11. La globalització a debat. Seminari d'Educació per la Pau de Badalona, Xavier Montagut
12. Perspectiva Ambiental 11: El cotxe. Fundació Terra
13. Història de Yan, el nen que obligaven a treballar. Proposta per a primària. Educació Sense Fronteres
14. Un cas real: Iqbal Marih, el nen advocat. Proposta per a Secundària. Educació Sense Fronteres
15. Guia Educativa per al Consum Crític. Materials per a una acció educativa Sud-Nord. Efectes socials i ambientals del consum. Sodepau.
16. Aliments transgènics a debat. Sodepau / Edualter.
17. Campanya 5 de juny, Dia Mundial del Medi Ambient. Sodepau/ Seminari d'Educadors per la Pau de les Comarques Tarragonines.
18. Campanya Contra l'Explotació Laboral Infantil al Món. Sodepau / Intermón/ Amnistia Internacional / Educació Sense Fronteres
19. Conflictes internacionals. Educa en la Red del CIP (Centro de Investigaciones para la Paz),
20. Claves de la Cooperación Internacional. Educa en la Red del CIP (Centro de Investigaciones para la Paz).
21. Investigaciones para la Paz.
22. Desarrollo. Educa en la Red del CIP (Centro de Investigaciones para la Paz)
23. Exposición: Las claves de los conflictos. Educa en la Red del CIP (Centro de Investigaciones para la Paz).
24. Catàleg de recursos d'educació ambiental. CEPA, Centre d'Ecologia i Projectes Educatius.
25. Activitats d'educació per a la pau i el desenvolupament a l'aula en l'àmbit del lleure. Equip Àsia Formació.
26. Guia per al consum responsable de joguines. Centre de Recerca i Informació en Consum (CRIC) / Xarxa de consum Solidari.

27. Carpeta Juicio a la Nike. INTERMON.

Pau

28. El Proceso de Paz en Euskadi (DENIP 1999). Seminario de Educación para la Paz de Badalona / Eudalter.
29. Día Escolar de la No-Violencia y la Paz: propuesta sobre Argelia. Seminario de Educación para la Paz de Badalona / Eudalter.
30. Kosovo, no a la guerra: ni OTAN ni Milosevic! Rubén Benedicto.
31. Carpeta Aprende a Jugar, aprende a vivir (Campaña Juguetes Navidad 1997). SEDUPAZ-APDH
32. 8 de Marzo, día de la mujer trabajadora. 1999, año europeo contra la violencia hacia la mujer. USTEC / CC.OO.
33. Juegos para la Paz y la Cooperación. Antonio Vicent
34. Militarización en las Escuelas. Eudalter / Fundació per la Pau.
35. Prestación social de objetores de conciencia en centros de enseñanza. CC.OO, CGT, STEs, CNT, MOC, AOC, Colectivos de Educación para la Paz.
36. La prestació social substitutòria al món de l'ensenyament. Decàleg informatiu dels sindicats d'ensenyament. CGT FETE-UGT STE's USTEC-CATAC.
37. EL AVE: Juego de Roles sobre las fuentes de poder que intervienen en conflictos de caracter social. Escuela educar para la paz de Extremadura.
38. Exposición: De la guerra a la paz: el largo proceso de reconstrucción. CIP. Proyecto Educa en la Red.
39. Materiales pedagógicos sobre El conflicto entre Palestina e Israel. Seminario de Educación para la Paz de Badalona / Eudalter.
40. Història d'una bala especial. Seminario de Educación para la Paz-APDH.
41. La manipulació de la inseguretad. Text refós de l'obra Crítica de la civilización nuclear, Carlos París. Ediciones libertarias, Madrid, 1985, pàg. 148 i ss
42. El comportament dels combatents. Anna Bastida.

Drets Humans

43. Drets Humans al Cicle Inicial de Primària .
44. Drets Humans, una proposta per treballar a l'aula. VV.AA.
45. ¿Traerán los reyes magos torturas, matanzas y ejecuciones? Juguetes, videojuegos y violaciones de derechos humanos. Amnistía Internacional. Sección Española.
46. Genocidi i impunitat en les transicions a la democràcia: el cas de Guatemala. Unitat didàctica de Ciències Socials per a alumnes de 14 a 16 anys. Ernest Cañada.

3) Dinamització i moderació de l'Agenda d'Activitats.

L'objectiu d'aquesta eina era que les entitats que organitzen activitats relacionades amb les temàtiques que tractem puguin anunciar-les i difondre-les de forma gratuïta a través de la web. Actualment s'anuncien una mitjana de 10 activitats mensuals, i pràcticament la totalitat dels actes anunciats han estat introduïts per les pròpies entitats que els organitzaven, acomplint així l'objectiu de convertir-se en un mitjà de difusió al servei de totes aquelles entitats i persones que vulguin utilitzar-lo. Creiem que només així aquesta eina té un sentit, ja que no podem pretendre estar informats de totes les activitats que es fan a Barcelona (i molt menys en altres ciutats) des de la coordinació del projecte.

4) Dinamització i moderació de les Bases de Dades de Grups i Persones.

Aquesta secció vol ser un espai d'intercanvi d'informació, d'experiències i de materials entre totes aquelles entitats i persones que treballen en els àmbits de l'educació i la sensibilització, vinculades amb les temàtiques que treballem. Funciona per autosubscripció, i les entitats o persones poden proporcionar les dades que els interressi fer públiques, així com especificar allò que volen compartir. Per exemple, les entitats solen fer difusió de les seves publicacions, projectes i activitats; en canvi, les persones utilitzen aquest espai per fer peticions concretes d'informació o de materials.

Aquest any s'han subscrit 79 persones i 9 associacions, de forma que hi ha actualment 215 persones i 136 entitats subscrites a aquesta base de dades.

5) Ampliació i dinamització de la secció de Campanyes i Actualitat

Aquesta és una de les activitats que sempre hem prioritzat des d'Edualter, ja que considerem que resulta molt útil, tant per incentivar el debat sobre els temes d'actualitat, com per motivar la gent a participar en accions concretes en relació amb les problemàtiques que ens envolten, amb la intenció de no quedar-nos només en el nivell del coneixement i la reflexió, i promoure la participació en accions solidàries.

Al llarg d'aquest any hem dinamitzat les campanyes següents:

- * **DENIP 2000: La globalització i o / la mundialització a debat**, 30 de gener de 2000, amb la col·laboració del Seminari d'Educació per a la Pau de Badalona, vam elaborar una sèrie de materials sobre un tema que pot semblar d'entrada molt abstracte per treballar a nivell d'escola, però que ens permet posar les bases per poder parlar d'altres qüestions molt més concretes com les relacions Nord-Sud, el Deute Extern, etc. Creiem doncs que amb aquests materials es troben elements fonamentals per poder tractar totes aquestes

temàtiques amb un coneixement del context mundial en el qual es desenvolupen les relacions de desigualtat i de poder.

- * **8 de març 2000: Dia Internacional de la Dona Treballadora**, en aquesta ocasió vam recopilar materials per treballar a nivell de primària (segon i tercer cicle) temes d'agressivitat, poder, etc. També vam introduït algunes propostes per treballar tant amb el professorat com amb l'alumnat de secundària sobre temes com la violència a l'escola, la discriminació per raons de gènere, les relacions de poder, la distribució de l'espai en funció de criteris de gènere... Finalment, vam donar a conèixer les diferents iniciatives que es van convocar en ocasió d'aquesta data: Marxa Mundial de Dones 2000, Vaga General de Dones. Per dinamitzar la campanya vam comptar amb la col·laboració de la Secretaria de la Dona de CC.OO, USTECstes, Seminario de Educación para la Paz-APDH i el Programa de Coeducació de l'ICE de la UAB.

- * **Per la Pau, no a la desfilada militar**: 20 de maig de 2000: en ocasió de la desfilada de l'exèrcit espanyol a Barcelona, el 27 de maig de 2000, i davant l'oposició i crítica que va generar en la societat catalana, i especialment entre el moviment pacifista, vam posar en marxa una campanya que facilitava informació i materials didàctics diversos sobre els conflictes armats, la carrera armamentista, la despesa militar dels governs, etc., en col·laboració amb el sindicat d'ensenyants USTEC/stes i una llarga llista d'entitats que es van organitzar al voltant de la Plataforma per la Pau.

- * **Dia Europeu sense cotxes**, 22 de setembre de 2000: en ocasió de la celebració del dia europeu sense cotxes vam posar en marxa una campanya sobre el tema, amb materials didàctics sobre diferents opcions de transport, contaminació a les ciutats, etc., en col·laboració amb la Fundació Terra i l'Ajuntament de Barcelona.

- * **Campanya Drets Humans i Impunitat a Guatemala**, Aniversari de la Declaració dels Drets Humans, 10 de desembre de 2000: en aquesta campanya vam proposar treballar el tema dels drets humans a Guatemala en un moment en que s'estava intentant tirar endavant un procés d'aclariment de responsabilitats dels crims contra la humanitat i genocidi per part dels responsables dels governs militars a l'època de la dictadura en aquest país. Es van elaborar uns materials didàctics sobre el tema i es van difondre a través de la web d'Edualter. També es van organitzar actes de presentació dels materials (a Castelldefels i a Granollers), en col·laboració amb Sodepau, Entrepobles, el Casal del Mestre de Granollers, la Regidoria d'Educació, Pau i Solidaritat de l'Ajuntament de Castelldefels i la Plataforma contra la Impunitat a Guatemala. Aquesta Campanya es va dur a terme amb el suport de la Diputació de Barcelona.

- * **Campanya Nadal 2000: per un consum responsable de joguines**, desembre de 2000: vam proposar una sèrie de materials didàctics per treballar diferents aspectes vinculats amb el consum de joguines: joguines bèl·liques i sexistes, consum responsable de joguines, explotació laboral al món, joguines que violen els drets humans... en col·laboració amb el Seminario de Educación para la Paz de la Asociación Pro-Derechos Humanos, Amnistía Internacional, el Centre de Recerca i Informació en el Consum, i la Xarxa de Consum Solidari.

6) Participació en cursos, tallers i seminaris.

- * **II Jornades d'Educació en Valors** (19 de febrer 2000), organitzades per la Fundació Serveis de Cultura Popular i Rosa Sensat.
- * **III Jornada Educació i ONGs. Recursos i propostes educatives**, (7 d'abril de 2000), organitzada per l'Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

8) Publicacions

- * El Mundo Catalunya (suplement l'Aula), 2 de març de 2000
- * El País, Ciberpaís: L'arsenal electrònic de la lluita social, 17 de febrer de 2000
- * Cuadernos de Pedagogía: monogràfic Educar en el Conflicto, gener de 2000

9) Entitats col·laboradores

- **Sodepau**: el grup d'educació d'aquesta entitat du a terme un treball específic sobre interculturalitat des de fa 7 anys, mitjançant l'elaboració de materials didàctics, realització de tallers, participació en seminaris, jornades, cursos, etc. Aquest grup col·labora amb Edualter, en l'elaboració de materials didàctics i en la dinamització de les campanyes que es duen a terme al llarg de l'any.
- **Sedupaz-APDH**, aporta materials didàctics d'elaboració pròpia, sobre educació per a la pau, al fons documental de la Xarxa. També realitza una tasca específica de fitxar materials sobre temes de pau, drets humans, resolució de conflictes, etc. per afegir a la base de dades de publicacions.
- **Federació Comunicació per a la Cooperació**: dintre les seves tasques de servidor d'internet, a través del seu node, Pangea, ofereix suport tècnic a Edualter, i facilita el contacte amb altres associacions que treballen en les mateixes temàtiques, tant d'aquí com d'altres països, a través de la seva

participació en l'Associació per al Progrés de les Comunicacions (APC), xarxa mundial de servidors alternatius.

- **Fundació Jaume Bofill:** mitjançant el programa Entrecultures, d'acollida d'immigrants a les escoles i a centres d'esplai, agrupaments escoltes i casals, estan col·laborant amb Edualter duent a terme tasca específica d'introducció de noves referències sobre interculturalitat, immigració i educació en el lleure a la base de dades de publicacions de la xarxa.
- **Seminari Permanent d'Educació per a la Pau de Badalona:** en el marc de les seves activitats al voltant de l'educació per a la pau, col·labora en l'elaboració de materials didàctics i en la dinamització de la campanya del Dia Escolar de la No-Violència i la Pau (DENIP), que cada any es difon a través d'Edualter.
- **Centro de Investigaciones para la Paz (CIP):** aquesta entitat col·labora de forma permanent amb Edualter a través del projecte "Educar en la Red", tant en la introducció de noves referències i materials a la Xarxa de Recursos, com puntualment en l'elaboració de materials didàctics sobre pau i desenvolupament.
- **Drac Màgic: Assessorament i serveis audiovisuals per a l'educació:** amb aquesta entitat estem duent a terme una tasca de fitxar materials audiovisuals per introduir-los a la base de dades d'Edualter, i també elaborant uns materials didàctics per treballar amb recursos audiovisuals a secundària.
- **Departament d'Estudis dels Medis Actuals (DEMA):** s'està participant en l'elaboració d'un vídeo sobre els rols de gènere, adreçat als joves.